Trafikregionrådet
*Kristoffer Tamsons (M)*

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2021-0696

2021-10-07

# Svar på interpellation 2021:44 av Elof Hansjons (S) om kinesiskt inflytande i Region Stockholms infrastruktur

Elof Hansjons (S) har ställt följande frågor till mig:

1. Vilket ansvar anser du att du som trafikregionråd har för att upphandlingarna av pendeltåg, tunnelbana och regionaltåg skett utan den säkerhetsprövning som försvarsutskottets ordförande beskriver?

2. På vilket sätt avser trafiknämnden förstärka säkerhetshetsarbetet i detta avseende samt säkerställa att säkerhetsprövning sker inför kommande upphandling av till exempel drift av tunnelbanan?

3. Är trafikregionrådet beredd att verka för att justera delegationsordningen på ett sätt så att beslut rörande fastställande av upphandlingsdokumentation samt tilldelningsbeslut i trafikupphandlingar fattas i Trafiknämnden?

Som svar vill jag anföra följande:

Att kollektivtrafiken i Stockholm är snygg, trygg, hel, ren och punktlig handlar inte bara om politisk vilja och prioriteringar. Det bygger också på det samarbete som vi har och har haft med våra upphandlade trafikoperatörer över lång tid. Tillsammans har vi ställt om till en landbaserad fordonsflotta som sedan ett par år tillbaka drivs på 100 procent förnybart, där vi får mer kollektivtrafik för varje satsad krona och där nya innovationer får möjligheten att testas, utvärderas och sedermera implementeras för att bli en självklar del av kollektivtrafiken. Detta har vi mycket att tacka den ordning vi har med upphandlad trafik för.

Upphandlingen av trafik sker på ett strukturerat, ordnat och lagstyrt sätt. Det är inte minst viktigt för att säkra att de anbud som kommer in uppnår den kvalitet och möter de höga mål som vi sätter för kollektivtrafiken. Det är också viktigt att upphandlingarna följer gällande lagstiftning då kollektivtrafiken utgör en del av den kritiska infrastruktur som finns i Sverige, något vi inte minst sett under pandemin när tunnelbanan, bussarna och tågen fortsatt rulla för att hålla ihop inte bara vår region utan hela Sverige. Detta trots att samhället till stora delar i övrigt stod stilla.

Vid upphandlingar av driften av kollektivtrafiken sker detta i enlighet med vid upphandlingen gällande lagstiftning. Det gäller fortsatt. Vid samtliga upphandlingar som skett under min tid som trafikregionråd har dessutom en

särskild bedömning gjorts huruvida upphandlingen omfattas av den vid tillfället gällande säkerhetsskyddslagstiftningen. Interpellanten har därför helt enkelt helt fel i sin grundargumentation i frågan. Säkerhetsbedömning är och har varit en viktig del när vi genomför våra trafikupphandlingar.

Det måste även påpekas att interpellanten felaktigt påstår att en interpellation ställts i riksdagen om regionens trafikupphandlingar. Det stämmer inte. Däremot har en skriftlig fråga ställts till ansvarigt statsråd som handlar om huruvida transporter ska beaktas i det nya systemet för granskning av utländska direktinvesteringar. Interpellanten försöker helt enkelt göra en felaktig vinkling av den skriftliga frågan, vilket har bekräftats i samtal med utskottets ordförande.

Samtidigt vill jag betona den underliggande frågans allvar. Utvecklingen i vår omvärld har lett till ett ökat behov av skyddsåtgärder för att stärka Sveriges säkerhet och skyddet för kritisk infrastruktur. Att ett sådant arbete pågår och dessutom redan till viss del har mynnat ut i ett antal skärpningar i lagstiftningen är något som jag välkomnar. Det är väsentligt att den nationella lagstiftningen går i takt med tiden och både ger verktyg samt skapar förutsättningar för oss som region och regional kollektivtrafikmyndighet att agera resolut för Sveriges säkerhet. Om interpellanten vill framföra kritik mot gällande säkerhetsskyddslagstiftning, vilket naturligtvis står interpellanten fritt, bör denne dock vända sig till egna partikollegan, tillika ansvariga statsrådet för lagstiftningen, för debatt.

2019 trädde en ny säkerhetsskyddslagstiftning i kraft, varför trafiknämnden omgående påbörjade ett arbete för att implementera denna i verksamhetens säkerhetsskyddsarbete. Den säkerhetsskyddsanalys som gjorts i samband med implementering av den senaste säkerhetsskyddslagstiftningen uppdateras också under året. Detta i linje med lagens intentioner. På så vis kommer vi att omhänderta de krav som ställs på kollektivtrafiken i inriktningen för det svenska totalförsvaret 2021-2025.

Även framtida upphandlingar kommer naturligtvis följa den lagstiftning som gäller vid tiden för upphandlingen. Det betyder bland annat för tunnelbaneverksamheten en säkerhetsskyddad upphandling, på ett sätt som tidigare inte haft stöd i lagen. Kraven som kommer att ställas kommer tydligt att framgå av upphandlingsdokumentationen.

Gällande beslut om fastställande av upphandlingsdokumentation eller tilldelningsbeslut är detta inte reglerat i delegeringsordningen utan avgörs i trafiknämnden genom beslut i varje enskild upphandling, vilket interpellanten bör ha vetskap om i egenskap av ledamot i just trafiknämnden. Det väcker naturligtvis frågor att frågan felaktigt väcks om att ändra något i en påstådd delegering som de facto inte står i delegationsordningen.

Att vidare som interpellanten implicit ger uttryck för, skjuta över den säkerhetsmässiga bedömningen från säkerhetsklassad expertis på

trafikförvaltningen och hos säkerhetsvårdande myndigheter till förtroendevalda i trafiknämnden, ger uttryck för en vilja vilken riskerar att försämra trafiknämndens förmåga att agera inom säkerhetsskyddslagstiftningens ramar.

En möjlig förlängning av interpellantens resonemang är dock om det inte vore rätt att genomföra säkerhetsprövning av trafiknämndens samtliga ledamöter? En tanke som för mig inte är främmande.

Avslutningsvis kan jag betrygga interpellanten att trafiknämndens upphandlingar fortsatt och skarpt ska ske i enlighet med rådande lagstiftning. Samråd med berörda myndigheter, så som Säkerhetspolisen, sker löpande och kommer även ske i närtid för att vi ska försäkra oss om att trafiknämnden, även efter den uppdatering av säkerhetsskyddslagen som sker den 1 december, följer den lagstiftning och det regelverk som gäller för upphandlingar. Detta för att säkra fortsatt hög kvalitet, effektivitet och tillförlitlighet i kollektivtrafiken. På så vis ska vi säkerställa att vårt arbete även fortsatt sker med Sveriges och svensk kritisk infrastrukturs säkerhets bästa för ögonen.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 7 oktober 2021.

Kristoffer Tamsons, trafikregionråd i Region Stockholm